

Izbija dvakrat na teden v štirih izdanjih, in sicer: vsak torek in petek, izdaja za Gorice opoldne, izdaja za deželo pa ob 4. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6.—
pol leta 3.—
četrt leta 1:50—
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izbija neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gld. 1:20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nuški ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Izdaja za deželo.)

Uredništvo in odpravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadstr. zadoj. — Urednik sprejemlje stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj so pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacijo in drugo roči, katero ne spadajo v delokrog uredništva, naj so pošiljajo le upravništvu. Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravništvo.

Oglašni in poslanice so računijo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga raven „Soče“ in „Primorec“ so „Slovensko knjižnico“, katera izdaja mesečno v splošnih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsletno 1 gld. 80 kr. — Oglašni v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. petit-vrstica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

—>>> Bog in narod! <<<<

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Krmpotič) tiska in zal.

V Gorici, dne 21. aprila 1898.

Državni zbor se je večeraj zopet sešel. Ministri so najprvo odgovarjali na razne interpelacije, potem pa se je pričela razprava o predlogih, naj se obtoži Badenijevo ministerstvo, ker se je predznilo pozvati v parlament redarje. Za obtožnico proti Badeniju pride pa menja tudi ona proti Gautschu na vrsto. Schönener je pozval v posebnih pismih vse nemško-liberalne in nemško-nacionalne poslance, da naj podpišejo njegov predlog proti Gautschu. No, to bo spel govorov brez konca in kraja, vika in krija o zaliranju Nemcev v Avstriji. Čemu vsi ti nepotrebni govori o bivših ministrih, ko ima vendar državna zbornica toliko važnejšega posla!

Poglejte malo sem doli, kaj se tukaj godi na jugu. Irredentovstvo se sri, židovstvo je v najlepšem cvetu, Slovane pa zatirajo in sedaj jih podé celo iz cerkve. Avstrijska misel Lu skoro nepoznat pojem. Odmev o laskem nasilstvu je slišati povsodi in tudi državna zbornica bo imela priliko slišati, kaj se godi na avstrijski meji in se posebe v Trstu. V pero silijo nam besede, pikre, ki bi označile razmere v Primorju, ali ne smemo z njimi na dan, ker zaplemba visi, kakor Danoklejev meč, vedno nad nami.

„Slovenska krščanska narodna zveza“ bo zahtevala od ministerskega predsednika pojasnila in zadoščenja glede na postopanje vlade, katera je prouzročila kapitulacijo tržaškega škofa. Potem se lože oglasimo. Želimo pa, da zahteva energično od „železne roke“ grofa Thuna odstranitev obstoječih razmer. Kaj to, če je prišel drug ramesnik, če se pa v obče ni nič spremenilo. Isti duh, kakor prej, veje v Primorju, in Slovenci so sedaj pač še na slabšem, v prvi vrsti v Trstu, kjer jim zapirajo celo cerkve. In vse to visoki gospodje na Dunaju mirno gledajo!

Čitali smo mnenja, da bi „Slov. kršč. narodna zveza“ izstopila iz desnice. To pa bi menda storila le takrat, če bi jej desnica ne sla na roke v obravnavi o tržaških razmerah. Za sedaj pač mora zahtevati „Slov. kršč. narodna zveza“, da jo desnica podpira ter stopa z njo solidarno na poti v obrambo zatiranega Slovenstva, zatirane ka-

toliske cerkve in preganjane avstrijske misli v Trstu. —

Obstrukcije se še vedno boje v parlamentu in vlada namerava, ako bi se pokazala, razpustiti državni zbor, nakar bi se nove volitve vršile zopet v jeseni. Pokazali so nemški radikali svojo obstrukcijsko manéro nad poslancem Falkeuhaynom, katerega so prav grdo zmerjali in psovali, ko je govoril z državnoborskim predsednikom, dr. Fuchsom.

Predsednikom „Slovenske kršč. narodne zveze“ bo najbrže izvoljen poslanec Povše.

Socijalno in gospodarsko vprašanje.

III.

Največkrat, ali boljše splošno se navaja beda v kmetijstvu kot glavni vzrok tega izseljevanja. Toda nasproti tej trditvi bi se dalo vprašati: Če tem ljudem zemlja kljubu obdelovanju ne more dati potrebnih sredstev za življenje, kako jim bode dajala ta sredstva, ko je ne bodo več obdelovali? Zakaj to mora biti vendar vsakomu jasno, da čim več ljudi se odtegnje kmetijstvu, tem slabše bode zemlja obdelana, a slabše ko bode zemlja obdelana, bolj bodo omajeni temelji, na katerih bi moglo zidati človeštvo svojo bodočnost. Iz tega se tudi razvidi, da izseljevanje iz dežele v mesta spodkopava temelj vsej srečni bodočnosti človeške družbe, a jasno mora biti tudi, da, če se bode človeštvo razvijalo po tej poti, je mora to slednjič priversti do bankerote.

Vzrokov izseljevanja torej ni smeti iskati v kmetijski bedi. Kmetijski stan je res omajan v svojih temeljih, kakor skoro vsi drugi proizvajajoči stanovi v človeški družbi, on je res preobložen in to gotovo mej vsemi stanovi najbolj, toda to je ravno samo posledica socijalnih razmer, katere so se razvile v zadnjem polstoletju.

Nikakor mi ne pride na misel, da bi proslavljali stare čase. Toda treba je pomisliti, s kako velikanskimi koraki drvimno danes naprej. Mesta se vedno večajo, njih prebivalstvo se množi, dočim se število kmetijskih delavcev leto za letom manjša. Izdana je parola: Naprej, a kam, tega ne nihče ve! Svet se čudi vsaki dan novim iznajdbam, občuduje napredek našega stoletja, občuduje

človeški razum, a pri tem niti ne misli, ali so le iznajdbe človeški družbi res koristne ali morda še celo v škodo. Kakor v vsakem oziru, tako napreduje človeštvo tudi v želji po vedno udobnejšem življenju, in sorazmerno z omiko napredujejo tudi človeške potrebe. Ker pa kmetijstvo teh potreb ne more več zadovoljevati, se je počelo izseljevanje iz dežel v mesta, ker upa vsakdo, da mu bodo v mestih letele pečene ptice v usta. Na ta način postaja v mestih število deloiskajočih vedno večje in to vspodbuja podjetne kapitaliste, da snujejo vedno nova obrtna podjetja. Ker je pa pri vedno se množecem prirastku števila deloiskajočih vedno večje, se poslužujejo brezvestni podjetniki teh dejstev, da delavske plače vedno bolj znižujejo. To pa ima za posledico, da se smujejo vedno nova podjetja in iz tega nastane nadprodukcija, to je, da se v skoro, ali boljše, v vseh strokah proizvajajo več blaga, nego bi bilo treba. Ker je pa vsakemu tovarnarju na tem ležeči, da svoje izdelke razproda, se znižujejo cene vseh izdelkov bolj in bolj, in iz tega nastane konkurenca mej velikimi tovarnarji. Ti vsiljujejo svoje izdelke veletrgovcem, a slednji malim trgovcem, mali trgovci zopet kmetu, obrtniku i t. d. Na ta način se je zanesla konkurenca že v zadnje gorsko vas, in na posledicah trpi mali trgovec, ker ne more prodati blaga, katero mu je bilo takorekoč vsiljeno, kmet, obrtnik, kateri kupita blago, ne da bi ravno potrebovala, misleča, da je po ceni, delavec, ker ga tovarnar pritiska timbolj, čimbolj po ceni mora prodati svoje izdelke. Iz tega pa sledi, da na posledicah konkurenčnega boja trpi ravno proizvajajoči stanovi, delavec, obrtnik in kmet, dočim se kapitalisti pri tem prav dobro počutijo. Zato je pa tudi smešno, če se govori o tem, kako je napredovala industrija i t. d., ko je vendar jasno, da ravno v veliki industriji je iskati izvor vsej bedi našega časa. Znižane delavske plače, lakote umirajoči obrtnik in uničen kmetijski stan, to so pridobitve, za katere se imamo zahvaliti razviti napredujoči industriji. Da se je pa mogla veleobrtnija tako razviti v škodo vseh proizvajajočih stanov, je krivo baš izseljevanje iz dežele v mesto. Kdor se izseli (namreč kmetijski delavec) z dežele v mesto,

škoduje najprvo kmetijskemu stanu, ker mu odvzame eno delavno moč, delavskemu stanu, ker mu znižuje zaslužek, in slednjič obrtnemu stanu, ker dobi kapitalistom v njegovi osebi novo orožje za boj proti malemu obrtniku. Ker se pa izseljevanje vrši v vedno večji meri, so tudi nasledki vedno hušji. Danes je onemogel mali obrtnik, ker mu je konkurencija odvzela zaslužek ter mu onemogočila konkurenco, jutri pride na vrsto mali trgovec, ker ga je uničil veliki trgovec na drobno, za par dni zapoje boben kmetijskemu posestniku, ker ne more več zmagovati velikih bremen. Proletariat se množi, število deloiskajočih je vedno večje, zidajo se nove tovarne in tako drvi človeštvo naprej, naprej v lastno pogubo.

Vsako zlo je treba iztrebiti s korenino. Tako je tudi v vzroki socijalne bede, vrlinec, v katerem se nahaja človeška družba ob koncu devetnajstega stoletja, ni mogoče zaustaviti drugače, da se odstranijo vzroki, kateri prouzročajo tu vrlinec. Ker je pa iskati vzroka v prvi vrsti v vedno množecem se izseljevanju v mesta, a izvira ta uzrok zopet iz manila po lozjem in holjem življenju, je treba najprvo odstraniti ta slednji vzrok. To pa mora storiti v prvi vrsti vzgoja, katera naj bi učila človeka, da bi bil z malim zadovoljen. (A tega ni! Dandanes je veliko kricanja o „slabih časih“, o zatiranju in izkoriščanju itd. uprav radi tega, ker ljudje niso več „z malim zadovoljni“, kakor nekdatj. Uredn.) Dalje bi bilo treba zakonitim putem urediti, da se ne bi snovala nova obrtna podjetja tam, kjer jih je že dosti, da bi se ne proizvajalo v nobeni stroki več, nego bi bilo treba, to je, omejiti bi se imela nadprodukcija. To bi imelo za posledico, da bi se omejilo število obrtnih delavcev. V mestih ne bi dobil več vsakdo dela, in ne kazalo bi drugače, kakor da bi se moral marsikdo zopet lotiti kmetijskega dela. Na ta način bi bilo pri poljedelstvu kmalu zopet dosti delavcev, zemlja bi bila boljše obdelana, in splošno blagostanje bi se zboljšalo, ker bi imela človeška družba zdravo podlago za nadaljni razvoj. Da bi se pa omejila privlačna sila kapitala, naj bi se zakonito uredile razmere mej delom in kapitalom, a gledalo naj bi se, da bi se zakoniti izvrševali. Delavske plače naj bi se

sem nosil, toda to ni bilo nič mojega očeta. Vse vence, in teh ne visi malo na stenah moje vile v Miseneji, sem dobil kot sin Arijja duumvira in samo kot takšen sem znan med Rimljani. Koprneč neprestano za namenjenim smotrom, sem dospel semkaj v spremstvu konzula Maksencija ter se hočem udeležiti njegovega pohoda na Parte. Že sem izurjen v sukanju orožja, a sedaj se moram naučiti, kako se vodijo oddelki na bojnem polju... Večeraj, jadraje na vodah Orontesa, sem čul mnogo o tebi iz ust nekega Izraelca. Pripovedoval je, ne slutec, kako živo me to zanima, da v mestu stanuje bogat trgovec, Simonides z imenom, da je ta Simonides žid, ki je bil nekdatj sluga kneza Hura; pripovedoval je tudi o okrutnostih Gratusa in o napotljajih, ki so ga k temu napeljali.

Obлека, pokrivajoča polomljena starčeva ude, se je zganila od krčevitega trepetaja; ki ga je spreletel ob tem spominu. Estera se je sklonila nad očetom in, objemši ga z rokami za glavo, ga je poljubila na čelo.

Toda kupec hipoma premaga svoja čustva.

„O blagi Simonides!“ zakliče obupno Ben-Hur, pristopivši k njemu, „čemu te ne morem prepričati, čemu stojim še v sečnici tvojega obdolženja? O vrli, o spoštovani Simonides, blagovoli mi verjeti.“

Arij, ako bi živel, ali bi mogel spričati tako, da bi bilo verjetno, da je zares Hurov sin? Sicer pa tudi te priče ni bilo več, kajti plemeniti Rimljan že ni več živel.

Še nikdar doslej ni čutil Juda tako bolestno svoje osamljenosti.

In stal je tako s prekrižanima rokama ter z licem, zarudelim od osramočenja.

Trgovec, zapazivši njegovo zadrego, je čakal, da sam spregovori.

„Spoštovani Simonides!“ spregovori naposled, „samo nekaj morem storiti: povem ti zgodbe svojega življenja. Blagovoli jih prijazno poslušati, na kar mi bodeš bodisi verjel ali pa me spoznaš za lažnjiveca. Zanesem se na tvojo sodbo...“

„Govori“, reče Simonides z nespremenjenim hladom, „in poslušati te hočem tem rajše, ker doslej še nisem tajil, da nisi ta, za katerega se smatraš.“

Ben-Hur jame torej pripovedovati svoje življenje s kratkimi besedami, toda z občutki, ki so izvir vse zgovornosti; hotel je vlti vero v srce svojih poslušalcev.

Ker so nam te zgodbe že znane de časa, ko se je povrnil mladenec z Arijem s svojega zmagovalnega pohoda na Egojsko morje, jih začnemo od tega mesta.

„Moj dobrotnik“, nadaljuje Ben-Hur, „je bil priljubljen na cesarskem dvoru, je

uzival prijaznost in zaupanje cesarjevo, kateri ga je za dobljeno zmago nagradil z odlikovanji in dostojanstvi. Trgovci na vshodu, rešeni po njegovi roki roparskih napadov, so mu poslali bogate darove in v kratkem je postal Kvint Arij jeden izmed najbogatejših sredi toliko bogatih rimskih patricijev. Ta vrli človek me je priznal po vseh formalnostih rimskih zakonov za sina, storil za me mnogo, toda tudi pravi sin ne more biti bolj naklonjen in navezan na svojega očeta nego sem bil jaz nanj. Toda, ali je mogoče pozabiti svojo vero in svoj rojstni kraj, zlasti, ako je ta kraj sveta zemlja naših očetov? Arij me je hotel napraviti učnega, hotel mi je dati odlične učitelje v govorništvu in modroslovju, toda uprl sem se njegovemu prigovarjanju... bil sem žid ter nisem mogel pozabiti Jehove, niti hvale njegovih prerokov, niti mesta prezidanega na gričih od Salamona in Davida. Vprašal me boš nemara, čemu sem sprejemal dobrote od Rimljana? Ljubil sem ga in poleg tega se mi je zdelo, da mi njegovi odnošaji in vpliv pomagajo v pojasnilo tajnosti, s kakoršno je bila pokrita usoda moje matere in sestre. Razum teh imel sem še drugi vzrok, o katerem rajše molčim, ki me je silil učiti se vsega, kar je potrebno k bojni umetnosti. Uril sem se v cirku in na bojnem polju, proslavljaj povesod ime, katero

— 32 —

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristusovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIK WALLACE.

Poslov. Podravski.

(Dalje).

ČETRTO KNJIGA.

To vprašanje je bilo kaj jednostavno. Toda Simonides je imel pravico vprašati ga, a vendar je Ben-Hur sklenil roki ter stal molče kakor hip.

„Dokazov, dokazov! Daj mi jih v roke!“ zakliče razburjen trgovec.

Ben-Hur je trdovratno molčal.

Na podobne zahteve, dasi tako jednostavne, ni bil pripravljen; niti slutiti ni kaj takega. Še le sedaj, ko jih je slišal, je razumel, kako so bile opravicene in neizogibne.

Da, razumel je to izvrstno in... o, groza!... videl takisto jasno, da ni bil zmogel, pokazati le en sam dokaz. V treh letih, kar jih je prebil na galeji, so se zgubili, njihov sled je zginil za zmerom. Mati in sestra sta preminili brez vesti, nihče ni mogel spričati resnico njegovih besed.

Poznalo ga je res več ljudi kot poslovljenca dumvirjevega, pa tudi sam Kvint

uredile, a oskrbelo za delavce za slučaj bolezni, onemoglosti ali starosti. Zakonito naj bi se uredilo, da bi bilo vsaki rodbini mogoče pridobiti si s časom majhno premoženje itd. Vse to se vidi težko ali morda marsikomu nemogoče, toda treba bi bilo le dobre volje od strani postavodajalnih činiteljev, in teorija bi postala praksa. Toda naj se tudi vidi ta teorija lahko realizirati, je vendar gotovo, da se to ne zgodi, dokler človeštvo ne prestane velike katastrofe, kateri se bliža z velikanskimi koraki. Oni, kateri imajo v rokah škarje in sulico, se dobro počutijo pri sedanjih razmerah in človeštvo drvi naprej, naprej. — Ali pa bode človeška družba kedaj urejena, ali bo vedno podobna človeku, kateri boleha od rojstva do smrti, kdo ve? Vendar upajmo, da lastne skušnje tudi človeško družbo pripeljejo na nova pota!

DOPISI.

Iz Šempasa ke županije. — Ker je skladovna cesta iz Šempasa v Prvačino, ali bolje rečeno, iz gornje v dolnjo vipavsko dolino, na dnevnem redu, si dovoljujem s sporazumljivjem več drugih tudi jaz par stavkov zapisati v pretres in pomislek.

Da je nameravana skladovna cesta velikega pomena in obče koristi, temu ne oporeka nihče. Kod pa se bo gradila, to je najvažnejše vprašanje. — Iz prejšnjih dopisov je očitno, da nekateri računijo le na osebno svojo korist, ne pa na splošni blagor, kateri pa vendar vedno povdarjajo. Pa sedaj sta si g. dopisnika iz Šempasa in z Vogerskega roke v spravo podala, in v tem znamenju bo zmaga ložja. Pa črta, katero priporočata, bi ne bila v skupno korist, ker bi bila skraj dvakrat tako dolga, kakor bi morala biti!

Skladovna cesta, ki bi bila v splošno korist, bi se morala graditi po najkrajši črti, da bi vezala trnovski gozd z glavno postajo vipavske železnice ter s skladovno cesto čez „Železna vrata“ s Trstom. Edina ta črta bi bila v splošno korist. Le ista cesta, ki bi skrajšala pot iz gozda na železniško postajo, bi bila najkrajša zveza čez „Železna vrata“ s Trstom.

Ako bi se ne vezala skladovna cesta z glavno postajo vipavske železnice, bi bila le v osebno in ne v splošno korist. Predzadnji g. dopisnik iz Šempasa pravi, da je nemogoča, da bi moral biti predor v „Rafatišču“, kar pa ni res. Res pa je, da če bi natečili isto črto po zadnjih dveh dopisih, namreč črto Šempas - Vogerski, potem Bezeljak - Prvačino v (Dornberg) glavno postajo, tedaj bi n. pr. voznik na Vogerskem imel enako daljavo v Gorico ali Dornberg. Ne pridržujem si, da bi načrt ceste jaz opisoval, ker se mora cestni odbor sam prepričati o vsem, kar treba, da izve vse podrobnosti ter da sam pregleda svet, predno se odloči prava črta. Sele potem bi se otvoril promet od gor iz gozda do najbližnje železniške postaje, ter bi bila cesta čez Železna vrata bolj rabljiva, ter najkrajša zveza s Trstom.

Iz Banjaluke v Bosni. — Mnogo časa je že preteklo, da ni bilo nobenega glasū iz

„nove Avstrije“ v Vašem cenj. listu. Za to sem se namenil napisati par vrstic, katere blagovolite sprejeti.

Mi tukajšnji naseljenci živimo v miru med seboj ter spoštujemo vsako vero in vsako narodnost. Ali, kakor pvsodi, tako so tudi tukaj Italijani oni, ki delajo zgago, Vas pa hočejo potopiti v „furlanski luži“ ali irredenti. Toda Slovenci smo zvesti svojemu vladarju ter smo kri prelivali za domovino in za to se jim ne damo kar takó krotiti.

Na Veliko noč smo sedeli v gostilnici tukajšnjega Dalmatinca, ki je pa Italijan. Pogovarjali smo se lepo med seboj Slovenci in Italijani, ali kar naenkrat je začel nekdo prepevati irredentovske pesmi, katere so žalile nas in katere so bile naravnost proti Avstriji. Pogrelo je nas tako izzivanje še posebnost radi tega, ker je gostilničar odobral to početje, ali vendar smo se umirili, kar je bilo boljše. Vprašal pa sem znanega mi Italijana, zakaj da pojó take razaljavne pesmi, ali dobil sem odgovor, da mi „ščavi“ ne znamo nič ter da je vse italijansko od Bosne pa gori do Save. Trst, Istra, Gorica itd., to je tem ljudem vse italijansko. Slovenci so samo „ščavi“, katere v kratkem poitalijanejo. Ti ljudje lažejo, da je pri nas v domovini vse italijansko; za to pa se tudi čuje tukaj vedno, da je vsakdo Italijan, kdor pride iz Trsta ali Istre.

Nadalje Vam se sporočim, da se je tukaj ustanovilo cerkveno narodno hrvaško pevsko društvo „Nada“, kar je bilo skrajna potreba, ker vedno silijo v cerkev le latinske pesmi, čeprav imamo mi Slovani toliko lepih pobožnih pesmi. Tooliko za danes, o priliki se še oglasim. Slovenec.

Domače in razne novice.

In zopet zaplenba. — Tudi današnja prva izdaja je bila zaplenjena in sicer radi sestavka „Nekaj z a Solkanca“, v katerem smo pripovedovali, kakó izborne kupčije dela ondi — Venutijeva prodajalnica.

Knez in nadškof gorški. — Pohištvo že prevažajo v Gorico; tu se ureja stanovanje. — Klaj pride sam nadškof, še ni natančno znano. — Oskrbnik njegov je že tukaj. — Čujemo sicer neverjetno novico, da pride z nadškofom tudi njegov dosedanji kaplan Šiška, oni isti, ki je dajal ves čas mnogo posla — narodni stranki. Nadškof si pa izbere še jednega kaplana Gorščana.

Namestnik, grof Goßs, obiskuje pogostoma razne kraje v Istri. Tako je bil v kratkem v Kopru in Izoli. Prav bi bilo, da prepotuje šeasoma celo Primorje, pa se tudi kaj nauči ob sedanjih neznosnih razmerah, da se odpravijo.

Imenovanje. — Profesor na novemški gimnaziji in znani slovenski književnik, g. Luka Pintar, je imenovan skriptorjem pri licealni knjižnici v Ljubljani.

Smrtna kosa. — Dne 19. t. m. je umrl tukaj nadopolni mladenič, Albert Besednjak, učenec 1. gimnazijskega razreda. Rojen je bil v Biljah leta 1887. R. i. p.

† Katarina Primožič, mati našega rojaka dra. Primožiča, je umrla 20. t. m. v Pevmi. — Sijajni pogreb se je vršil danes predpolndne v Pevmi. Naše sožalje!

Vikarijske plače. — Vikarj v Zapotoku, č. g. Bevk, je zmagal pri državnem

ali uvrstiti te med služabnike. Ko bi bil celo hotel me spoznati, bi ti bil dejal, kakor pravim sedaj: vse, kar si pridobil s svojim trdom in s svojimi zmoglostmi, vse je tvoje. Uživaj v miru sad svojega truda, za-se ga jaz ne zahtevam. Ko je vrli Kvint, moj drugi oče, odjadral na pohod, v katerem je zgubil življenje, me je imenoval svojega jedinoga dediča. Bogat sem. Prisegam na Jehova, tvojeja in mojega Boga, da sem prišel semkaj samo radi tega, da bi poizvedel od tebe nečesa o moji materi in o Tirzi. O, povej mi, kar veš o njima, prosim te še enkrat!

Debele solze so štrkljale Esteri po licih, Simonides pa je ostal trd kakor kamen.

„Rekel sem ti že“, odvrne mu z zvočnim, toda mrzlim glasom, „rekel sem ti že, da sem poznal kneza Hura. Novice o nesreči, ki je padla na njegovo rodbino, sem tudi čul ob svojem času. Oni, ki je pogreznil v tako neizgovorno vdovo in otroke mojega prijatelja, je tudi mene samega zadel v srcu. Torej ti povem, da sem se na vso moč trudil, da bi našel drago mi rodbino, toda zaman. Zginila je brez sledu.“

Iz prsij Ben-Hura se izvije stok.

„Torej je res že vse izgubljeno. Ne ostaje mi ničesar drugega, nego maščevanje. Oprostite mi, da sem te nadlegoval, kajti sam vidiš, koliko trpim... nadejal sem se... Vse je zgubljeno! Z Bogom!“

sodišču proti vladni in ordinarijatu in prisojena mu je plača 600 gld. — Enako torej lahko zmagajo vsi oni gg. vikarji, ki nimajo sprizvala samostojnosti od ordinarijata.

Shod pri Sv. Luejji, kateri je bil sklican v deželjo g. deželni odbornik, dr. H. Tuma, je sklicatelj brzojavno odpovedal radi slabega vremena.

Cerkev prest. Sreca Jezusovega v Gorici. — Odbor za zgradbo te cerkve nam je poslal neki oklic na naše ljudstvo za darove; na koncu prosi, naj bi katoliški časopisi oni oklic širili med ljudstvo.

„Soča“ gotovo ni nekatoliški časopis, če tudi nimamo vsak hip Boga in Jezusa Kristusa v ustih, kajti njena naloga je v prvi vrsti, skrbeti za narodni, gospodarski napredek slovenskega naroda; vendar ne bo širila onega poziva med narod, in v to ima tehtne razloge. Še več: „Soča“ mora svojim čitateljem odsvetovati, naj se za to cerkev kratko nikar ne zrtvujejo. Ako ima kdo toliko posvetnega duha, da se mu ne bo nič poznalo in ne da zanemari katere druge svoje narodne ali verske dolžnosti, tak naj v božjem imenu daruje tudi za zgradbo te cerkve, — vsi drugi pa naj obrnejo svoj dar v boljše in potrebnejše svrhe! — In zakaj?

Prvotni namen je bil, sezidati cerkev na starem pokopališču. V „Soči“ smo natančno zasledovali razvitke tega vprašanja, da danes ne bomo ničesa ponavljali. Mestni zastop gorški (s katerim laška katoliška stranka vedno koketuje) je zapretil zidanje te cerkve. — Na to je kupil odbor od nekoga žida prostor v ulici Leoni in hoče ondi zidati novo cerkev. — Kdor je kaj daroval za cerkev na starem pokopališču, ni daroval niti groša za cerkev v ulici Leoni; darovalci bi se morali šele poprašati, če so s tem zadovoljni!

Za cerkev v ulici Leoni pa ni treba našim Slovincem darovati niti groša. Ta cerkev ne bo imela več onega lepega namena, kakor ona na starem pokopališču. To je prvo in glavno.

Odbor pravi, da ta cerkev bo „ustrezala dušnim potrebam prebivalcev mestnega oddelka, kateri se bo čedalje bolj razvijal, kakor se kaže“. — Prav! Če pa se kaže potreba kake nove cerkve v mestu, ki se razširja, naj se ista zida na stroške onih zalogov, ki so dolžni za to skrbeti. Tako zahtevajo tu tudi „Soča“ toplo in odločno priporočala, kakor odločno zavrača beračenje med itak dovolj izmoženim slovenskim ljudstvom, ki daje itak skoro sleherni svoj groš gorškemu mestu... Ako je Gorica potrebna nove cerkve, naj si jo zida! Ako je treba najbogatejšim slojem v Gorici, k' bivajo v onem delu mesta, nove cerkve, naj si jo zidajo, a ne zahtevati za gorške bogatince iz žepov slovenskih trpinov v trudu in znoju pristradanih grošev.... Sicer pa si dovoljujemo dvomiti, da je res tolika potreba nove cerkve v onem delu mesta, ko je komaj par streljavov od tam — lepa kapucinska cerkev, kjer oo. kapucini strežejo ljudstvu z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo. Ako je kateri mehkuzni gospodi 5 - 15 minut predaleč do ene ali druge cerkve, tedaj naj jo pozoblje sment, ker drugega ni vredna; ali jo bo za lase vlačilo v nebesa morda ono naše revno ljudstvo, ki hodi ure in ure daleč v mrazu in snegu, v dežju in vročini, da pride do cerkve in čuje besedo božjo? — Koliko potrebnejši bi bilo cerkva kje drugod, koliko nujnih poprav in razširitev dosedanjih cerkva naznanjajo z dežele, a kdo se za vse to pobriga?! Skrbimo najprej za ono, kar je nujno potrebno, potem šele za ono, kar bi bilo

Napotil se je proti vratom. Dospevši do zavese, se je obrnil še enkrat.

„Hvala vama... obema“, reče oddaljšoj se... nemara za zmerom...

Estera je glasno ihtela.

IV.

Zgodbe Simonidesa.

Komaj je Ben-Hur zapustil sobano, se je Simonidesovo lice nakrat zjasnilo in oči so se mu zalesketale.

„Estera, urno pozvoni, takoj!“ zakliče ves oživljen.

Estera izpolni ukaz.

„Kmalu se odpró skrite duri v zidu, na kar vstopi sluga in, priklonivši se trgovcu, čaka njegovega povelja.“

„Malluh! Stopi sem k mojemu stolu!“ reče Simonides z zapovedujočim glasom.

„Čuj! Pred kratkim je odšel od tod visok, gibčen, zal mladenič, v židovski obleki. Ti pojdeš za njim! Kakor senca boš spremljal njegove korake. Vsak večer moram vedeti, kje je, kaj dela in s kom občuje. Poslušal boš njegove razgovore, da mi jih potem poveš od besede do besede. Poizveš, kakšen mu je značaj, običaji, kaj je delal nekdanj, česa se hoče lotiti sedaj in v prihodnje? Ali me razumeš? Ako bi odšel iz mesta, pojdeš za njim ter se z njim sprizajniš. Ako te vpraša, kdo si, mu lahko odgovoriš, kar hočeš, samo pazi, da

krasno, lepo, priročno, in — kar bi morda postavilo komu lestvico do visjega sedeža...

Odbor naglašva tudi v svojem oklicu, da „bodo prihajali verniki od vseh strani molit in ponižno častit Božje Sree ter Boga prosit za drage ranjke“. — Lepó! Ali vse to lahko opravijo tudi drugod in mnogo ceneje, da v tak namen ni prav nič potreba nove romarske cerkve, zidane na tak način! Nasi Slovenci kaj radi zahajajo na Sv. Visarje, k M. D. Pomagaj na Brezje, k Sv. Krvi, na Grad pri Mirnu, na Sv. Goro, na Staro Goro, na Kostanjevico v Gorici, na Vitovlje pod Cavnomo itd. itd. Zategadel si dovoljujemo dvomiti, da li je res potrebna še kaka nova romarska cerkev za zveličanje naših duš! — Mi smo celó uverjeni, da odbor sam je našega mnenja; toda udaril je v tako struno, ker ve, da premnogo naših Slovincov sleče tudi srajco in jo podari, ako se jim poroče, da bo to pomagalo za zveličanje duše itd. itd.

Da se umejemo:

Zidajte cerkve na vseh krajih in koncih, ako imate potrebni denar. Hvalo Vanu bo pela tudi „Soča“. — Ako pa denarja nimate, tedaj vedite, da ga je dandanes sploh premalo povsod in da ga ni niti za najnujšne potrebe, a vsak pameten človek si omisli najprej to, kar mu je neizogibno potrebno in šele potem ono, kar bi bilo lepo, prijetno, ali tudi koristno. In med to zadnje pristevamo nameravano novo cerkev. Naše ljudstvo v celi deželi, v zadnji hribovski vasi, ima premnogo nujnejših potreb v vsakršnem pogledu, marsikje tudi v cerkvenem, zategadel mu „Soča“ nikakor ne more puliti iz žepov morda zadnjih vinarjev za tako cerkev v Gorici, ki bo služila edino le peščici lenobne mestne gospode, kateri je danes do bližnje cerkve predaleč. —

Samo „pikanje“ še ne zadostuje. —

Ko so bile volitve v komisijo za odmerjenje obrtnega davka, se živ krst ni pobrigal za nje, dasi je bilo neobhodno potrebno neko vodstvo v takó obsežnem okraju, kakor je gorški. Kohčno je storilo vse mogoče korake naše uredništvo v listu in osebno s shodi pri Sudi. Ko so se bližale volitve v komisijo za odmerjenje osebne dohodarine, se tudi ni nihče oglašil iz celega okraja. Zopet je padla naloga na naše uredništvo, da je moralo pregledati in prepisati volilne imenike in sploh poseči v volitev, da se je ista sploh mogla vsiti. Pretresali so se volilec v vseh razredih in izbrali so se za kandidata — najboljši. (Morda so kje še kaki boljši možje, a niso volilec.) Takoj potem, ob zadnji uri, so začeli nekateri gospodje godrnjati, zakaj ni med kandidati — nobenega duhovnika, dasi je bil župnik preč. g. Dugulin predlagan za namestnika, ki bo pa pravi udi, ko pojde za vipavske stran. — Kakó so se postavljali kandidati? V I. in II. razredu je vsega skupaj — 16 volilcev, a med temi ni nobenega duhovnika. (To naj si blagovoli zapomniti «P. L.»!) V III. razredu pa je duhovnikov volilcev le neznan število. Toda za vse tri sodne okraje je bilo treba izbrati le dva udi in dva namestnika, a med temi je tudi eden duhovnik, ki bo klecan v komisijo kot pravi udi, ako bo le hotel in ko pojde za koristi vipavske strani.

Vprašamo: Ni li bilo prav takó? Ali se more očitati le količina v tem pogledu? — Radi bi rekli še marsikaj, ali bodi — pogoltujemo jo na ljubav «slogi» in «spravi», čeprav v njo ne verujemo.

Glas iz občinstva. — Da trotar (hodišče) po mestu ni v najboljšem ředu, je stara, dognana reč. No, pa kadar je vreme lepo, se ne obče tu oni hčerkolj po tro-

se ne izdaš, da si v moji službi. O tem niti besede. Idi, idi urno!“

Malluh se prikloni in odide.

„Kateri dan imamo danes?“ vpraša Simonides, na kar se počne smejeti sam sebi in drgniti si od veselja medle roké.

„Hočem si ga zapomniti, ker napoveduje prihod velike sreče; veseli se je, o hčerka!“

Hčerka ni bila naklonjena veselju, vendar, da uzadovolji očeta, zategne svoje ustnice v bled nasmech.

„Prokletstvo nad mene!“ reče svečano, „ako ta dan kedaj pozabim.“

Trgovci se globoko zamisli.

„Tako, tako, moje dete. Danes imamo dvajseti dan drugega mesca. Pred petimi leti je nas zapustila Rahela, tvoja mati. Prinesli so me domu polomljenega od trinoga. Osupnjen in obup sta jo spravila pod zemljo. A bila ni je kakor mirtov grmič, kakor najlepši grozd iz vinograda En-Gadi, kakor najslajši med za moja usta. Pokopali smo jo v grob, izklesan v skalo. Odhajaje od tod, me je pustila v temi, toda skozi temo je prodril jasek žarek in ta žarek je v teku let postal kakor jutranja zarja.“

Dvignil je roko ter jo oprl hčerki na ramo.

(Dalje pride).

toarju, kakor se to godi takrat, kadar de-
žeje. Letos nas neprestano obdarava nebo
z obilim dežjem in za to čutilmo tudi prav
neprijetno vse neugodnosti slabega, volina-
stega trotoarju.

Kaj, ko bi se naši «consiglieri onore-
voii» malo bolj brigali za potrebe mesta,
nego da kujejo brezsmiselne interpellacije
v «svetehostnih» sejah! Ne bilo bi od škoda!

Rojaki, pozor! — Kadar imate kaj
opraviti pri sodnjah, pazite, da podpisujete,
le slovenske zapisnike in ne laških. Skli-
čujemo se pri tem na izjavo državnega
pravdnštva, katero smo že priobčili, a jo še
omenjamo, ker je prevažna, ako hočemo na
polju sodne enakopravnosti kaj doseči. Ob-
toženci so namreč sami krivi, da mora držav-
no pravdnštvo vlagati proti tujim laške
obtožnic, ker podpisujejo v pre-
iskavi laške zapisnike. Torej, pozor!
One rodoljub pa, ki so v dotiki z ljudstvom,
prosimo, naj ga podčudujejo, da ne sme nihče
podpisati zapisnika v laškem jeziku, če tudi
bi ga razumel, temveč naj zahteva zapisnik
v svojem maternem jeziku. Ta reč je važna
za naš napredek, torej pozor!

Nemci v Gorici. — Nekdo nam piše:
Naši italijanski ne uživajo nikjeri simpatije.
Da je mi nimamo do njih, je nemavno, ali
tudi pri plujcih, ki prihajajo v Gorico, si je
ne znajo pridobiti, ker jim je vse zoprno,
kar ni «goriziano italiano». In Nemci, biva-
joči stalno v Gorici, gibljejo se po večini
rajsi tam, kjer dohajajo s Slovenci v dotiko,
kajti ti so jim prijazni, dočim jih naši ita-
lijani ne gledajo prav z milostinju očes-
som. Nedavno sem imel priliko poslušati go-
gorijske Nemce, ki so govorili o splošnem po-
ložaju gledé na življenje v Gorici. Tu so pa-
dale besede, označujoče kar najboljše Ita-
lijane, ki se vedejo osobno ter se šopirijo
kakor petelin na gnoju, misleci si: Mi smo
mi! O pravem društvenem življenju v obče
ni ne duha, ne sluha, temveč vsade vsestran-
ska razcepljenost, ker merijo vsakega človeka
edino le skozi politiska in strankarska očala.
Nemci v Gorici se držé povsem vzdržljivo
ter se ne vtikajo v splošne zadeve, pa nam-
esto, da bi naši Italijani bili veseli, da jih
imajo, jih gledajo grdo ter jim tudi, če ni
drugače, prav jasno pokažejo svojo nena-
klonjenost.

Toliko sem čul v maglici, o priliki pa
izpregovorim se kaj več. Nekdo.

«Observatore cattolico» v Milanu je
v resnici urogeno katoliški list, ne pa
naši psevdokatoliški ali «Eco» ali «A mi-
co»: «Observatore» uživa tudi v Va-
tikanu velik ugled, in sam sv. Oče ga čita
pazljivo vsak dan. Mi smo imeli že večkrat
priliko, simpatički pozdraviti marsikak članek
v «Observatoru». — Tudi o prežalostnih ho-
matijah v Trstu bere «Observatore» hude
levite magistratovskih računov in — ko-
mur tice. Žal, da teh izbranih člankov ne
moremo ponatisniti, ker nimamo prostora;
toda «Eco» bi bila morala to storiti v
obrambo sv. katoliške stvari, če tudi bi
bilo to enkrat v prid — Slovence m.

V jednem članku (3. t. m.) n. pr. prav
hudomušno prijema tržaški magistrat, kakó
strašno da se prizadeva, da bi utajil
Slovence v Trstu, in obvaroval pred
očmi tujega sveta «čisto italijansko lice»
Trsta. Isti list pripoznava na polna usta, da
k slovenskim propovedim prihaja ob-
činstva polne cerkve, dočim so iste prazne,
ko so propovedi laške. — Dalje pravi, da
nič ne de, ako je magistrat odpovedal godbo,
razsvetlevo itd. ob cerkvenih slavnostih in
procesijah, kajti da je bolje, obhajati sv.
obrede s priprostopostjo prvih časov kršćan-
stva nego s potratnim blišcem, kupljenim s
korupcijo. — Skralka: članek je tako divno
pisan, da ni mogoče bolje. In tak članek je
bil pač vreden, da bi ga bila priobčila naša
«tudikatoliška» «Eco».

Hilarijanska tiskarna je imela dne
18. t. m. svoj občni zbor, na katerem so
bili na predlog vešč. g. And. Jordana uni-
čeni vsi dosedanja sklepi gledé na razdru-
žitev konsorcija in gledé na oddajo inven-
tarja novi zadrugi. G. dr. Tonklič je iz-
javil, da se mora po trgovinskem zakonu o
taki reči, kakor je nameravana preosnova,
glasovati po številu akcijskih (To se vendar
umeje samo po sebi!) Uredn.), g. Jordan pa
je rekel, da ima večino akcijskih kot zastop-
nik ordinarijata in deškega semenišča, ter
dostavil, da občni zbor proglašja za nevel-
javno vse, kar se je dosedaj sklenilo o
preosnovi. Slovenski zastopniki so protesta-
vali proti «nekoligijalnemu» postopanju Ita-
lijanov ter so odšli z zborovanja pred gla-
sovanjem. Potem so si Italijani sami izvolili
odbor, kateri ima sestaviti nova pravila
za «delniško društvo». Sedaj pa se
sklicuje občni zbor «Hilarijanske tiskarne»
nove na dan 28. aprila. «Primorski List»
dostavlja, «ker je mogoče, da homo
Slovenec primorani ustanoviti svojo ti-
skarno».

Na to dostavljamo, da v Gorici ni do-
volj dela za dve slovenski tiskarni, ker bi se
jedna sama — naša — ne imela dovolj dela,
ako bi si ga mi sami ne znali poiskati izven
potreb goriskega prebivalstva. — Ako gospodje
prav hočejo ustanoviti še jedno tiskarno,
potem je to le dokaz, — kaj da prav za
prav hočejo, t. j. cepljenje močij v
«katoliške» in «nekatoliške».

Ker pa notemo prepriča v deželi, izjav-
ljamo, da v tem slučaju prodamo svojo

«Goriško tiskarno» onemu, ki več za njo
ponudi, seveda, ako bodo ponudbe podjetju
dostojne. Naš lastnik je kupil tiskarno v
drugem mestu, kjer raztogne svoje delovanje.

Naša tiskarna nima še popolne kon-
cesije, t. j. ne sme tiskati vsakorsnih del,
katera bi hotel kdo tiskati in izdati na svoj
račun. Ker pa ukljub temu veliko dela (kajti
tiska doslej veliko tudi za Istro in druge de-
zele), smo prosili, da bi nam dali po-
polno koncesijo. Namestništvo je proužilo
odklonilo, češ: da s tiskarne tiskarne za-
doščajo tudi potrebam slovenskega ljudstva
v deželi. Proti tej rešitvi smo podali utok
na ministerstvo. — To na znanje odboru za
ustanovitev se — jedne tiskarne v Gorici.

Laški delavec v Avstriji. — Iz bl. žene
Italije pride vsako spomlad na stotine in sto-
tine delavcev v Avstrijo, iskat si kruha. Tukaj
živé prav varčno, ne jedo drugega nego po-
lento in malce sira, denar pa pošiljajo, ali
po pošti, ali po svojih zaupnikih domú. Denar
odnesejo torej skoro ves v Italijo, ker si tudi
sir in moko po večini naročajo od doma;
zaslužka ne dajo obrtnikom v Avstriji nika-
kega. Najlepše pa je to! Kadar pride jesen
ter se delo konča, v tistem času, ko se
drobne lastavice poslavljajo od svojih po-
letnih bivališč ter fré v gorke kraje, pa se
predstavi tak laški delavec pristojni oblasti,
da nima denarja za pot. Kaj hoče z njim?
Denar takega delavca je že spravljen v Ita-
lijo, «revez» nima nič, torej ga pošljejo po
odgonu najmanje do laške meje. Tako odgo-
njevanje stane denar in da si prihranijo te
laške pijavke potne stroške, se prav pridno
poslužujejo odgonjevanja. No, končno se je
tako separenje oblastim zdelo preneumno,
zlasti, ker Italija nima denarja, da bi povra-
čala za svoje sinove take stroške in storilo se
je nekaj proti zvitosti laških delavcev. Na-
meštništvo v Gradu je naložilo političnim
oblastim, da imajo delati na to, da se polni
troški za te laške pojedede zagotové z red-
nim odlogovanjem od dnevnega zaslužka.
Tako postopajo ti tisti v Avstriji. Ali res
nimamo delavcev v Avstriji, ki bi
nimadomeščali laške požeruhe!
Ti delajo tukaj, naši ljudje pa se morajo klati
po svetu drugodi.

Za spomlad in poletni čas. — Kdor
želi biti postrežen prav po ceni ter ob enem
kupi dobro, lepo in trpežno blago za možko
ali žensko, gospodsko ali kmečko obleko, ta
se obrni na dobro znano in edino trgovko
v Gorici, ki kateri se smejo Slovenci z zaupanjem
obračati, namreč pojdi v Jurij Mose-tovo
prodajalnico v Raščah v Gorici, kjer je naj-
večja izbira vsakovrstnega krojnega blaga
za vsaki letni čas in za vsaki stan. Kdor
drzmi o tem, naj poskusi in se prepriča, da
je ni prodajalnice v Gorici, katera bi imela
tako ogromno izbero ter more tako dobro in
po ceni postreči kakor se to godi v prodaj-
jalnici Jurija Mose-ta v sredi Raščah st. S.
z edino slovenskima napisoma
na oknu. V sedanjem času bi pač bil greh,
ako se ne bi držali Slovenci svojega narodnega
gesla: «Svoji k svojim!» ter ne bi pod-
pirali svojih trgovcev in obrtnikov v Gorici,
posebno pa také, ki podpirajo naša narodna
podjetja in tak trgovec je tudi gosp. Jurij
Mose!

Novo trgovine in obrti v Gorici. —
Prihodnji številli «S.» in «P.» priložimo na-
znanilo gg. Rudolfa Konjedića in Ve-
koslava Zajca (zadnji je bil doslej 12 let
voditelj največje ljubljanske trgovke z železjem
— Hammer Schmid), da sta kupila
znano Darbovo trgovino nasproti škofiji;
otvorita jo na svoje imé 1. maja in prosita,
da bi se jima prihranila morebitna naročila.
Zanimanje za novo slovensko drogerijo
je veliko. Družabniki se že oglašajo.

Te dni je otvoril v Vrtni ulici poleg
Ferjančiča gosp. J. Saunig puškarno. Ta
gospod je bil več let v Kajri in je iz-
najditelj dveh jakó umetnih strelnih orožij.
Več bomo še govorili.

Torej napredek na vsej trti!

Domača obrt. — Umetni mizar, g.
Anton Černigoj, ima na prodaj jako lepo,
ukusno izdelano kredenčno omaro iz oreho-
vega lesu, katera bi dicila stanovanje boljše
družine. Delo je vseskozi umetno narejeno
in vredno, da se ogleda. Želeli bi, da kupi-
to kredenčno omaro kak rodoljub, v obče
pa moramo g. Černigoja priporočiti slav.
občinstvu, ker moč je v svojem poslu stro-
kovnjak in je bil že odklikovan, pa tudi ne
stavi previsokih cen. Svoja delavnico ima v
ulici Ponte nuovo št. 10 ob dreveredu proti
Soskemumu mostu. — Podpirajmo domačo obrt.

Potres noče mirovati. V nedeljo, dne
17. t. m., 12 minut pred polnočjo se je ogla-
sil tudi v Ljubljani. Sunek je bil precej
močan tako, da je vznemiril za prvi hip
prebivalstvo.

Potres so čutili dne 13. t. m. ob 8.
uri 10 minut tudi v Marjinem Celju. Trajal
je kakih pet sekund; sunki so prihajali od
jugozapada.

S Pečim pri Slapu ob Idriji pa smo
dobilili to sporočilo:

Dne 17. t. m. ob 11. uri 50 minut
zvečer smo čutili tukaj zopet precej močan,
zibajoči potres, ki je stresel pohišstvo in okna.

V Kredu pri Kobaridu je sklenilo ob-
činsko starašinstvo v seji 12. aprila, da bo
v proslavo cesarjeve petdesetletnice prispe-
vala občina «Solskemumu» v Gorici 100

gld., kateri se izplačajo v dveh obrokih, in
sicer leta 1898. in 1899. po 50 gld. Krejska
občina je četra, ki je pristopila društvu
«Solski dom» kot ustanovnica s 100 gld.
Upamo, da pridejo zá-njo še druge.

V sveto deželo so se odpeljali dne
12. t. m. avstrijski romarji; med njimi se
nahaja tudi č. g. Josip Kosec, vikar v
Novakah.

Nesreča. — V Soči je na Bulovici 60-
letni Anton Komac padel raz pečino ter se
ubil. Lansko leto pa je padel njegov sin
France v Sočo ter utonil. Tako sta se po-
nesrečila v teku jednega leta oče in sin.

Požar. — Dne 12. t. m. je pogorel
Anton Vidic, posestnik v Kostanjčici-Tre-
beč nad Kanalom. Pogorelo mu je vse. K
sreči je bil zavarovan pri banki «Slaviji»,
katera mu je škodo — kakor se nam poroča
— cenila v popolno zadovoljnost.

V Biljah smo imeli 19. in 20. t. m.
zaželjeno pričakovane občinske volitve. Do
letos v tej občini se ni bilo preprirov in
z dražb pri volitvah, a letos je bila prav
huda volilna borba. V III. in II. razredu so
dosedanja starešina večidel propadli in zmagala
je kuratova lista. V I. razr. p. sta bila pri-
siljena dosedanja župana sam sebe voliti in
tako je zmagala v tem razredu njih lista
kandidatov.

Dosedanji župan je služil občini že 32
let, jeden njegov tovariš pa 28 let, a zadaj
nista več g. kuratu po volji, da ju je hotel
izbačiti, če ravno jima je dal svoj glas. Dva
druga, katera je izbačil, sta služila tudi že
nad 20 let. — Dvomimo, da so bile te združbe
v Biljah potrebne. Več utegneno še govoriti.
Malevž Saunig, velep.

V Kobaridu so si ustanovili društveniki
kmetijskega društva svojih podružnic

Náčelnikom je bil izvoljen deželni po-
slanec, g. Ivan Lapača, namestnikom pa
g. župan Fran Šlunčar, in zastopnikom
v društvenem odboru v Gorici pa volja kme-
tjske šole, g. Viljem Dominko.

Inkvizicija po vzgledu srednjeveških
tiranj se vedno lepó cvete na Goriškem. Ali
dandanes se Slovenci niti pritoževati ne mo-
remo! Veasih so bili inkvizitorji naši narodni
nasprotniki, in to je bilo vsaj razumljivo!
Danes pa, ko nas davijo naši sinovi, da
dokažejo na vzgor svojo nepristranost, se ne
smemo niti pritoževati.

Radodarni doneski.

Za «Slogine» zavode:

Radodarni doneski. — Poslali po
položnicni družba «Sloga»: Vesela družba pri
Marjinem Celji gld. 1-50. — Kodrič Fran,
kurat na Trnovem 1 gld. — Uršič Franc,
učitelj in Leben Fran, kurat v Libušnjem
vsak 50 kr. udnine. — Mihael Malik, trgo-
vec v Ajdovščini 1 gld. udnine (1 gld. za
«Solski dom»). — Iz Brestovice: Keber Ana,
vikar, Kos Josip, vikar in Vodopivec Fran,
učitelj, vsak 50 kr. udnine; za zavode: Ke-
ber Anton gld. 4-50, Kos Josip 1 gld., Vo-
dopivec Fr. 1 gld. (Z isto položnico je poslal
č. g. Keber tudi 5 gld. za «Solski dom»). —
Vesela družba na Voljcemgradu zložila gld.
1-14, k temu dodal Peter Jurca, kar-nostru-
garski umetnik se 50 kr.

Za «Solski dom»:

Nek duhovnik ob italijanski meji se je
priglasil kot ustanovnik s prvim obrokom
gld. 10. — Jurij Mose, trgovec v Raščah v
Gorici, drugi obrok ustanovnine gld. 10. —
Vesela družba pri g. F. P. in Fr. Gruntarju
v Šmarjah gld. 10. — Kuštrin Anton, trgo-
vec v hišni posestnik v Gorici gld. 5. —
Gospa Marija Kenda v Bači nabrala gld.
3-60, k temu dodala sama gld. 2. — Kole-
sarsko društvo «Gorica» pri svojem večeru
gld. 3-80. — Na predvečer breginjskega sejma
zložili pri igri «Šurl» gld. 3-25. — Vesela
družba slovenskih delavcev, potujoča v Bosno,
zložila po Petru Kobalu gld. 1-50. — Kot
družabnici ste se priglasili in plačali letnino
gospe Kuštrin N., trgovčeva soproga v Go-
rici 50 kr. in Krmpoljč Marija 50 kr.

Zamerci so požrli:

V gostilni «Pri gradu» v Dol. Vrtojbi 6-05 1/2
V gostilni pri «Pošti» na Grhovem 5-50
V «Slov. Čitalnici» v Cerovem 5—
V gostilni g. Franca Vak v Sovodnjih 4-97 1/2
Vse skupaj; 71-68

Društvene vesti.

Bralno in pevske društvo «Lira» v
Komnu vabi na veselico s plesom, katero
priredi v prvo nedeljo meseca maja na dvo-
rišči gospe Viktorije Bandel. Vstopnina k ve-
selici 20 nvč. Sedej 20 nvč. Za vsak plesni
komad 10 nvč. Pri veselici in pri plesu svira
godba iz Nabražine. Začetek veselice ob 4.
uri pop. Čisti dohodek je namenjen društvu
«Solski dom» v Gorici. V slučaju slabega
vremena, se veselica odloži na prihodnjo ne-
deljo, dne 8. maja. K obilni udeležbi uljudno
vabi — odbor.

Pevsko društvo «Zarja» v Rojanu
vabi na koncertno veselico, ki jo priredi
nedeljo, dne 24. aprila 1898. v prostorih
«Narodnega doma» v Barkovljah s prvim na-
stopom tamburaškega zborva rojanskega. Na
vstopnino razne pesmi ter šaloigra: Uskok.

Začetek ob 5. uri popoldne. Ustopnina za
osebo 30 novč.

Razgled po svetu.

Jubilejna razstava na Dunaju se
odpre dne 7. maja t. l. v Pratu. Otvoritve
se udeležijo tudi cesar, kateremu nameravajo
tačas Dunajčanje prirediti velikanske ovacije.

«Reichswehr» prinaša jako lep članek,
v katerem pozivlje grofa Thuna, naj naredi
konec laškemu nasilstvu v Trstu. Človek
res ne vé več, ali stoji Trst še v Avstriji,
ali pripada že popolnoma Italiji. Avstrijska
misel se tam zasmehuje in tržaški Slovenci
ne uživajo več avstrijskih državljanskih prav-
vic; teh so deležni edino le Italijani. Slo-
vence zasmehujejo, bojkotujejo in baš sedaj
se trudijo, da jih spodé iz cerkve, ker jim niti
ne privoščijo, da bi čuli božjo besedo v
svojem materinskem jeziku. Italijani so sov-
ražniki slovenskemu življu, oni so sovražniki
Avstrije in istotako cerkve. Tržaške razmere
so skrajno skandalozne in zato pozivlje
«Reichswehr» grofa Thuna, naj naredi red,
če treba s krajno brezobzirnostjo, da si Ita-
lijani zapomnijo, da je Trst avstrijsko mesto
ter da tako tudi ostane. — Radovedni smo,
kaj stori «železna roka» grofa Thuna.

Razgled po slovanskem svetu.

Koncert ženske podružnice družbe sv.
Cirila in Metoda v Trstu je bil kar najsi-
jniji. Ljubljanski umetniki so proizvajali vse
točke kaj lepo in redno, le škoda, da ni
bila dvorana polna, kakor bi morala biti.

Velikodušno darilo. — V Kninu v
Dalmaciji je umrl pred kratkim odlični hr-
vatski rodoljub, dr. Lovro Montić, ki je
zapustil svojemu rojstnemu kraju svoto 40.000
gld. za ustanovitev kmetijske šole.

Nemci v Ljubljani se gibljejo in za
sedanje občinske volitve so postavili kandi-
date kar v vseh treh razredih. Menda ven-
dar ni upati, da zmagajo. Posledica razpora
in popustljivosti!

«Slovenska Matice» v Ljubljani vabi
na svoj XXXIII. redni občni zbor, kateri bo
v sredo, dne 27. aprila t. l. v «Narodnem
domu». Vrsta razprav: 1. Predsednikov
govor. 2. Letno poročilo tajnikovo o dobi od
1. junija lani do 15. aprila letos. 3. Sklep
računa o društvenem novemem gospodarstvu
za 1897. leto. 4. Volitve treh računskih pro-
sojevalcev. (§ 9 a dr. pravil.). 5. Poročilo
za leto 1898. 6. Dopolnilna volitev društve-
nega odbora. 7. Samostojni predlog društve-
nega odbora, da se društvena knjižnica od-
stopi deželnemu muzeju in v tej stvari stopi
v dogovor z deželnim odborom. 8. Posamezni
predlogi in nasveti. Kdor želi v smislu § 4.
lit. a) društvenih pravil staviti kak nasvet,
ga mora po § 2. lit. a) opravilnega reda
predložiti odboru in storiti to vsaj do 23.
aprila t. l., ako hoče, da pride v občnem
zboru na razgovor.

Za pot na pariško razstavo je usta-
novilo «Hrvaško trgovsko društvo» v Za-
grebu posebno hranilnico, v katero se pla-
čuje po 10 gld. na mesec. Vožnja v Pariz
bode veljala 240 gld. v II. razredu vstevši
prenočišče, hrano, vstopnice in drage po-
trebne stroške. Ob jednem se z vplače-
vanjem deležev vsak zavaruje proti nezgo-
dam. Ali bi ne bilo mogoče, da bi merod-
dajni možje med Slovenci se že skoro po-
brigli za vdeležbo Slovencev na pariški
razstavi in morda naredili potrebne korake,
da se pridružimo bratom Hrvatoma, če že ne
pridemo do svojega vlaka?

V Olomucu izhaja vsako soboto v
vseslovenskem duhu uredovana «Slavia»
kot priloga «Nové Selské Listy». List je prav
skrbno uredovan in prinaša vse važnejše
pojave po slovanskem svetu. V zadnji šte-
vilki je začela prinasati večjo vrsto člankov
pod zaglavjem «Razvoj in naloge ruske po-
litike» iz peresa ruskega dvornega svetnika.
Čeha g. Jana Vacika. Članki iz peresa
tega izbornega poznavaleca Rusije bodo go-
lovo velike važnosti.

Vodni članek zadnje številke govori
o 95-letnem velikem Slovancu, slavnem Rusu
Adolfu Ivanoviču vitezcu Dobrjanskiju,
čegar plemenito srce obsega vse Slovence.
(Dobrjanski je rodóm ogerski Rus.) Članek
obsega tudi ta-le vsklik: «Veliki starček!
Adolf Ivanovič! Sinovi češkega naroda ob
bregovih Morave prisijo Vaše pripomoči.
Recite tam, kamor tiče, ne bregovih Neve
(t. j. v Petrogradu), da bi Rossia ne pu-
stila poginili Čehom, Moravanom in vsem
Slovanom!»

Ali Dobrjanski izpolni to prošajo?
Morda! — Upati smemo, da bodo ob Nevi
res začeli premissijati, ali bi se ne dalo kakó
pomagati zatiranim Slovanom! Upamo pa
tudi, da pri nas ne bomo odklanjali pomu-
jane pomoči iz strahu pred občitanjem «pan-
slavizma».

Češka pisateljica Zofija Podlipska je
vsega skupaj napisala že 114 romanov in
povestij, 26 povestij za narod, 4 gledališke
igre, 100 drobčin, 100 povestij za mladino,
50 otroških drobčin, 13 otroških gledaliških
iger in 20 literarnih in životopisnih studij.

Pater Stojalowski kakor namreč po-
roča «Slov.» Narod — si je znal pribiti
svoj mandal na jako premeten način. Na
vseh kmečkih volilnih shodih je razvijal

agrarni program sicer toli napadanih „stančikov“. Stančiki so radi tega podpirali izvolitev Stojalovskega, ter so zajedno onemogočili izvolitev socialista. Stojalovski pa je v svojih volilnih govorih napadel tudi „višje sloje, ki kmete samo izsesavajo in izrabljajo“. S temi frazami je preslepil socialiste, da so ga podpirali. Odkar pa je poslanec, prireja zopet volilne shode, na katerih strastno napada stančike, višjo duhovščino, zlasti pa „brezbožne“ socialiste. Kmetje ga časté kakor novega Mojzesa. ki jih prav gotovo reši „egiptovske lakote“.

Rusko-kitajski list prične v kratkem izhajati v Vladivostoku. Namen mu bo seznanjati vsestransko ta dva naroda med seboj. Rusi napredujejo.

Seiden-Damaste 75 Kr.

bis fl. 14-65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14-65 p. Met. — in den modernsten Geweben. Farben und Dessins. An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.

G. Henneberg's Seiden-Fabrik (k. u. k. Hof.) ZÜRICH.

Splošno je priznano pri železniških bolezni kot najboljše prebavljivo in odvajalno sredstvo

Gascara Sagrada Malaga vino

iz deželne lekarne „Pri Mariji pomagaj“ Ph. Mr. Milan Leustek v Ljubljani. 1 vel. stekl. gl. 1-20. — Razpošilja se z obratno pošto. 117, 37

Dunajska borza

21. aprila 1898.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101		15	
Avstrijska zlata renta	120		65	
Avstrijska krona renta 4%	101		50	
Ogerska zlata renta 4%	120		30	
Ogerska krona renta 4%	98		95	
Avstro-ogerske bančne delnice	945		50	
Kreditne delnice	349		50	
London vista	121		—	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		92	
20 mark	11		78	
20 frankov	9		56 1/2	
Italijanske lire	41		15	
C. kr. cekini	5		67	

Št. 708.

Razpis učiteljskih služeb.

V tem okraju se razpisujejo sledeče službe:

1. Nadučitelja-voditelja dvorazrednice v Batujah, 2. učitelja-voditelja enorazrednice v Gaberjah pri Sovodnjah, Plaveh in Vedrijanu, 3. potovalnega učitelja za Srednje-Kambrško, 4. učitelje v Ajdovščini, Kalu, Lokavci in Černičah.

Vse službe so 3. plačilne vrste z dohodki določenimi v 3. postavah 10. marca 1870. in 15. oktobra 1896. Potovalen učitelj dobiva še 100 gld. potnine.

Prosilci naj vložijo prošnje s pričevali učit. sposobnosti najdalje do 4. junija 1898. pri c. kr. okraj. š. svetu v Gorici.

V Gorici, 12. aprila 1898.

C. kr. okraj. š. svet.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da se nastanim s 1. majem v Gorici. Svojo obrt hočem solidno in po primernih cenah v zadovoljstvo gosp. naročnikov izvrševati. Prosim torej g. naročnike, da blagovolijo svoje naročbe za sedaj ali podpisnemu ali pa uredništvu „Soče“ naznanjati.

Ivan Alešovec, sobni slikar in pleskar v Opatiji.

Čast mi je javiti, da sem s svojim družbenikom-domačinom

otvoril tovarno sodine vode

(šifonov in pokalic)

na Goriščeku št. 2. pri Vaňeku.

Nadejam se, da bode naše sl. občinstvo podpiralo započeto domačo obrtnijo in to tem raje, ker bode postrežba točna, pijača izborna po navadni ceni.

Odličnim štovanjem

udani

Josip Hrovatin,

tovarnar.

104 10-6

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem zapričel v Trstu trgovino za

komisijonalno in spedijsko poslovanje.

Naročila in sicer mala v pošiljatelj: po 5 kg, po pošti in od 30 kg naprej pa po železnici, izvrševal bom točno in ceno.

Razpošiljal bom razna kolonialnega blaga tudi druge na trg spadajoče stvari, kakor: sadje, zelenjavo, ribe i. dr. Pečal se bom z razprodavanjem domačih pridelkov, s prijemanjem blaga v svoja skladišča, dajal na ista naplačila in posredoval do tično prodajo na korist lastnika.

Trgoval bom tudi z vinom na debelo. Sprejemam zastopstva trdnini — za konkurenco sposobnih — trvdik in polagam za to kavejvo.

Nadejam se, da se me sorojaki domi-lijo, ostajam odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan,

v ulici S. Francesco št. 6.

116 (cl.)

Prodajalka

želi vstopiti v kako prodajalno v Gorici ali tudi v okolici. — Zmožna je slovenskega in nemškega jezika, izurjena v trgovini z mešanim blagom. — Naslov pri upravnistvu.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom v Stolni ulici št. 2. v Gorici

priloga se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne ARNOLD & GUTMANN z Dunaja. Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in Metoda.



C. kr. privileg. krojni aparati.

Edina slov. zaloga dežnikov, solčnikov in rokavice za dame gospode in uradnike.

M. POVERAJ

krojaški mojster in trgovec v Gorici na Travniku v hodniku in v I. nadstropju v h. št. 22.

Bogata zaloga vsakovrstnega blaga, gotovih oblok, perila, vseh priprav za obleke za vsaki letni čas. — Blago se prodaja tudi na meter in sicer le v prvem nadstropju.

Sprejemajo se naročila za izdelovanje raznih oblok (jakete, pelarine, haveloke) tudi za dame po naj-novejši modi.

Svoji k svojim!

Naznanjam veleslavnemu občinstvu v Gorici in z dežele, da sem otvoril lepo urejeno

brivnico

na Travniku šte. 21, zraven Paternolljeve knjigarne in loterije.

Objubuje točno in hitro postrežbo, se toplotno priporočam udani

Anton Pucelj, brivski mojster.

Cukerin 350 krat slajši nego sladkor, 1 komad 2 kr.

Cukerin 180 krat slajši nego sladkor, 1 komad 1 1/2 kr.

Cukerin v malih paštilah, 1 komad 1 kr. — razpošilja s povzelnjem najmanj 100 komadov P. 31 14-4

JINDŘICH VOJTĚCH, Nusle-Praha. Preprodajalcem veliki odbitek.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priloga preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalno umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mitvaške potrebe, večerno sveče itd. vse po zmeri cen. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporočila slav. občinstvu tudi svojo (S. cl.) tiskarno šk na perilo. (P. cl.)

Dobroznana gostilna

ANTONA VODOPIVCA

pri Petelinu v Trstu v ulici Ghega št. 7.



je v bližini južnega kolodvora jedina narodna gostilna s prenočišči, katera toči pristna bela in črna vina iz Vipavske doline. Kuhinja domača z okusno pripravljenimi jedmi.

Za novo mirodilnico (drogherijo) v Gorici

se išče kot društvenik

izučeni mirodilničar (drogijer),

kateri ima tudi nekoliko glavnice. — Oglasila, spričevala itd., naj se določijo upravništvu „Soče“ v Gorici.

Klepar Artur Makutz

Ozka ulica 1. — GORICA — Via Stretta 1.

Škropilnice proti peronospori (ponovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trl in svetel. Zaliske (valvole) se more laško premeniti. Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji lastnika.

Cena je zelo nizka.

Stroj za žvepljanje sodov iz cinkanelega železa. Priprava za obravnavanje vina pred plesnobo in cikanjem pri ločenju iz soda (kan). 81 13-7

Meh za žvepljanje grozdja raznih sistemov. P. 48 9-2

Cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice, kakor tudi prevzema vsa druga v kleparsko obrt spadajoča dela.

Ivan Schindler

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 300 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira. Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

c. kr. privileg. lastnik.

Dunaj, III. Erdbergerstr. št. 12

SAUNIG & DEKLEVA

V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici

Prodajalnica in edina mehanična popravilnica šivalnih strojev.



Brez konkurence! V zalogi se nahaja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čevljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje se vdobé od gld. 32 naprej.

V zalogi imata tudi **dvokolesa, puške in samokrese.**

Zaloga piva

iz prve kranjske eksportne pivovarne

T. Fröhlich-a

na Vrhniki pri Ljubljani v Rabatišču 18. — Gorica — via Rabatta 18.

Priporočila se p. n. gg. gostilničarjem in zasebnikom v mestu in na deželi.

Prodaja izborna pivo v sodekih po 1/2, 1/3, 1/4, 1/5 litra, in v steklenicah po 1/2 L.

Steklenice pridejo iz pivovarne napolnjene, pasterizirane in plombirane.

NB. Glede cene in dobrote piva se ne bojim konkurence.

Kotjakom v mestu in na deželi se toplotno priporočila z geslom

Svoji k svojim!

74 12-6 **Joško Rovani,** zastopnik pivovarne.

Podpisana priporočila slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

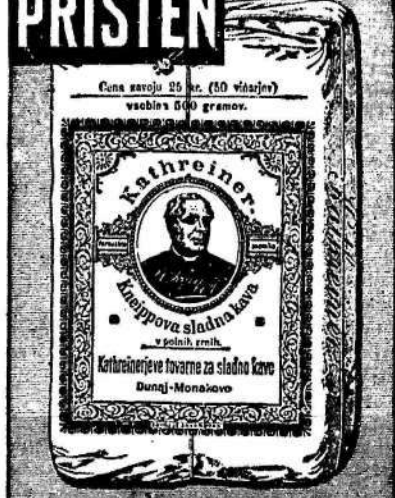
V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: Francoski Cognac, pristni kranjski brivjevec, domači ropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf) er drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba očna in po zmeri cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin

73 trgovca v Semenški ulici št. 1 v hiši, kjer je „Trgovsko-obrtna zadruga“.

PRISTEN



V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvirne zavojke.

Nova kotlarska delavnica

v ulici Morelli št. 17. v Gorici.

Velika zaloga kollov vseh vrst. Baker kockast v ploščah in kolli za žganje francoske sisteme.

Škropilnice proti peronospori, zagotovljene solidnosti in točnosti. Sprejemljejo se vsakovrstna v kotlarsko stroko spadajoča dela, kakor tudi nikliranje sabelj, dvokoles itd., in sicer vse po takšnih cenah, da se ne boji tekmovanja. Prosi se, zapomniti si ulico in številko hiše. Za obila naročila se priporočila udani

Anton Tabaj, kotlarski mojster.

76 26-17

Zaščitna znamka: SIRD.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot **izvrstno bol ublažujoče mazilo**; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to **splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo** vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko, s „Sirdom“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno 4 28-32 znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v PRAGI.

